

Konvencija MOR-a br.102 o najnižim standardima socijalne sigurnosti(1952)

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada

Sazvana u Ženevi od strane Međunarodnog biroa rada sastavši se 4. juna 1952. u svoje tridesetpeto zasjedanje,

Pošto je odlučila da usvoji razne prijedloge o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja(najnižim standardima socijalne sigurnosti), pitanje obuhvaćeno petom tačkom dnevnog reda zasjedanja,

Pošto je odlučila da ovi prijedlozi dobiju formu međunarodne konvencije,

usvaja danas, dvadeset osmog juna hiljadu devet stotina pedeset druge, donju konvenciju, koja će se zvati **Konvencija o najnižim standardima socijalne sigurnosti iz 1952.**

DIO I.

OPĆE ODREDBE

Član 1.

1. U smislu ove Konvencije:
 - a) izraz **propisan** znači određen nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu njega;
 - b) izraz **prebivalište** označava uobičajeno mjesto stanovanja na teritoriji člana, a izraz **stanovnik** označava lice koje je redovno nastanjeno na teritoriji člana;
 - c) izraz **supruga** označava ženu koju izdržava muž;
 - d) izraz **udovica** označava ženu koju je izdržavao muž u vrijeme svoje smrti;
 - e) izraz **dijete** označava dijete ispod doba starosti kojim se završava obavezno školovanje ili dijete ispod 15 godina starosti, prema tome kako bude propisano;
 - f) izraz **staž** označava bilo period uplaćivanja doprinosa, bilo period zaposlenja, bilo period stalnog prebivanja, bilo ma kakvu kombinaciju ovih perioda, prema tome kako bude propisano.
2. U smislu članova 10, 34 i 49 pod izrazom davanja podrazumijeva se bilo njega koja se pruža direktno, bilo indirektna davanja koja se sastoje u naknadi troškova koje je zainteresirani imao.

Član 2.

Član za koga je ova Konvencija na snazi dužan je:

- a) da primijeni:
 - i) Dio I;
 - ii) najmanje tri od dijelova II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX i X među kojima bar jedan od Dijelova IV, V, VI, IX i X;
 - iii) odgovarajuće odredbe Dijelova XI, XII i XIII;
 - iv) Dio XIV;
- b) da označi u svojoj ratifikaciji za koje od Dijelova II do X preuzima obaveze koje proističu iz Konvencije.

Član 3.

1. Član čija privredna i medicinska sredstva nisu u dovoljnoj mjeri razvijena, može, ako to nadležna vlast želi i dok ona to smatra za potrebno, jednom izjavom priloženom uz ratifikaciju, pridržati sebi pravo da se koristi privremenim derogacijama iz slijedećih članova: 9 d); 12 (2); 15 d); 18 (2); 21 c); 27 d); 33 b); 34 (3); 41 d); 48 c); 55 d) i 61 d).
2. Svaki član, koji je dao izjavu u smislu paragrafa 1 ovog člana, treba da u vezi svake derogacije za čije je korištenje pridržao sebi pravo, navede u godišnjem izvještaju o primjeni ove Konvencije koji je dužan da podnosi u smislu čl. 22 Ustava Međunarodne organizacije rada:
 - a) bilo da razlozi zbog kojih je to učinio još uvijek postoje;
 - b) bilo da se počev od jednog određenog datuma odriče korištenja derogacije u pitanju.

Član 4.

1. Svaki član koji je ratificirao ovu Konvenciju može kasnije izvijestiti generalnog direktora Međunarodnog biroa rada da prihvata obaveze koje proističu iz Konvencije u pogledu jednog od Dijelova II do X, ili više njih, a koji u njegovoj ratifikaciji već nisu bili naznačeni.
2. Obaveze predviđene u paragrafu 1 ovog člana smatrat će se kao sastavni dio ratifikacije i imat će, od datuma njihove notifikacije, isto dejstvo.

Član 5.

Kada je u cilju primjene ma kojeg od Dijelova II do X ove Konvencije, naznačenih u ratifikaciji, Član obavezan da zaštititi propisane kategorije lica, koje ukupno predstavljaju najmanje određeni procenat lica u radnom odnosu ili stanovnika, taj Član je dužan, prije nego što se obaveže na primjenu jednog takvog dijela, da se uvjeri da je ovaj procenat dostignut.

Član 6.

U cilju primjene Dijelova II, III, IV, V, VIII (u pogledu zdravstvene zaštite), IX i X ove Konvencije, član može uzeti u obzir zaštitu koja proističe iz osiguranja, koje u smislu nacionalnog zakonodavstva nije obavezno za zaštićena lica, ako ovo osiguranje:

- a) kontroliraju javne vlasti ili njime, saobrazno propisanim normama, zajednički upravljaju poslodavci i radnici;
- b) obuhvata znatan dio lica čija zarada ne prelazi zaradu kvalificiranog radnika-muškarca;
- c) zadovoljava, zajedno sa ostalim formama zaštite, odgovarajuće odredbe Konvencije.

DIO II. -ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Član 7.

Svaki Član za koga je ovaj dio Konvencije na snazi, dužan je da, shodno niže naznačenim članovima ovog Dijela, obezbijedi zaštićenim licima davanja, ako njihovo stanje zahtijeva ljekarsku njegu preventivnog ili kurativnog karaktera.

Član 8.

Osigurani slučaj obuhvata bolest, bez obzira na uzrok, trudnoću, porođaj i njihove posljedice.

Član 9.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu, kao i supruge i djecu lica tih kategorija;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog broja stanovnika, kao i supruge i djecu lica koja pripadaju tim kategorijama;
- c) bilo propisane kategorije stanovnika, koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja stanovnika;
- d) bilo, kada je data izjava u vezi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu, koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica, kao i supruge i djecu lica u radnom odnosu koje pripadaju tim kategorijama.

Član 10.

1. Davanja obuhvataju najmanje:
 - a) u slučaju bolesti:
 - i) njegu ljekara opće medicine, podrazumijevajući tu i preglede kod kuće;
 - ii) njegu ljekara specijalista koja se pruža u bolnicama licima smještenim u bolnicama ili licima van bolnica kao i njegu ljekara specijalista koja se može ukazivati izvan bolnica;
 - iii) osnovne farmaceutske proizvode po receptu ljekara ili drugog stručnog lica;
 - iv) smještaj u bolnici ako je to potrebno;
 - b) u slučaju trudnoće, porođaja i njihovih posljedica:
 - i) njegu prije porođaja, za vrijeme porođaja i poslije porođaja, od strane ljekara ili diplomirane babice;
 - ii) smještaj u bolnici, ako je to potrebno.
2. Korisnik ili hranilac porodice može biti obavezan da učestvuje u troškovima zdravstvene zaštite u slučaju bolesti; pravila kojima se regulira ovo pitanje treba da budu postavljena tako, da učešće u troškovima ne predstavlja suviše veliki teret.
3. Davanja koja se pružaju prema ovom članu treba da doprinesu očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene osobe i njene radne sposobnosti i da udovoljavaju njenim ličnim potrebama.
4. Vladini organi ili ustanove koji obezbjeđuju ova davanja dužni su da svim odgovarajućim sredstvima podstiču zaštićena lica da se obraćaju općim zdravstvenim službama koje su im stavljene na raspolaganje od strane vlasti ili drugih organizacija priznatih od strane vlasti.

Član 11.

Davanja pomenuta u članu 10 treba da u osiguranom slučaju budu obezbijeđena bar zaštićenim licima koja su navršila ili čiji je hranilac porodice navršio određeni staž koji se smatra kao potreban radi sprječavanja zloupotreba.

Član 12.

1. Davanja pomenuta u članu 10 imaju biti obezbijedena za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja, s tim da u slučaju bolesti mogu biti ograničena na 26 nedjelja za svaki pojedini slučaj. Međutim, zdravstvena zaštita se ne može obustaviti sve dok se prima naknada za slučaj bolesti, a posebnim odredbama treba predvidjeti mogućnost proširenja ovog ograničenja, ako se radi o bolestima predviđenim nacionalnim zakonodavstvom za koje se priznaje da zahtijevaju dužu njegu.
2. Ako je data izjava radi primjene člana 3, davanja mogu biti vremenski ograničena na 13 nedjelja za svaki pojedini slučaj.

DIO III-DAVANJA ZA SLUČAJ BOLESTI

Član 13.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi, dužan je da obezbijedi zaštićenim licima naknade za slučaj bolesti, prema odredbama slijedećih članova ovoga Dijela.

Član 14.

Osigurani slučaj obuhvata nesposobnost za rad usljed bolesti, koja povlači gubitak zarade kako je on definiran nacionalnim zakonodavstvom.

Član 15.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu, koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog broja stanovnika;
- c) bilo sve stanovnike čije imovno stanje za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi granice propisane prema odredbama čl. 67;
- d) bilo, ako je data izjava radi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 16.

1. Ako su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorija aktivnog stanovništva, davanja će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema odredbama člana 65, bilo prema odredbama člana 66.
2. Ako su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema odredbama člana 67.

Član 17.

Davanje pomenuto u članu 16 ima se, u osiguranom slučaju, obezbijediti bar zaštićenim licima koja su navršila određeni staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba.

Član 18.

1. Davanje pomenuto u članu 16 ima se obezbijediti za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja, s tim da njegovo trajanje može biti ograničeno na 26 nedjelja za svaki pojedini slučaj bolovanja, uz mogućnost da se davanje ne isplaćuje za prva tri dana gubitka zarade.
2. Ako je data izjava radi primjene člana 3, davanje može biti vremenski ograničeno:
 - a) bilo na period određen tako da ukupan broj dana za koje se naknada za slučaj bolesti daje u toku jedne godine ne bude niži od desetostrukog prosječnog broja zaštićenih lica za vrijeme te godine;
 - b) bilo na 13 nedjelja za svaki pojedini slučaj bolovanja, s mogućnošću da se davanja ne isplaćuju za prva tri dana gubitka zarade.

DIO IV-DAVANJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Član 19.

Svaki član za koga je ovaj dio Konvencije na snazi, dužan je da zaštićenim licima obezbijedi davanja za slučaj nezaposlenosti, prema slijedećim članovima ovoga Dijela.

Član 20.

Osigurani slučaj podrazumijeva gubitak zarade kako je on definiran nacionalnim zakonodavstvom - zbog nemogućnosti za zaštićenu osobu, koja je sposobna i raspoloživa za rad, da dobije odgovarajuće zaposlenje.

Član 21.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo sve stanovnike čije imovno stanje za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi granicu propisanu prema odredbama člana 67;
- c) bilo, kada je data izjava radi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 22.

1. Kada su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema odredbama člana 65 ili člana 66.
2. Kada su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje, za vrijeme trajanja osiguranog slučaja, ne prelazi propisanu granicu, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog prema odredbama člana 67.

Član 23.

Davanje pomenuto u članu 22 ima se, u osiguranom slučaju, obezbijediti bar zaštićenim licima koja su navršila određeni staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba.

Član 24.

1. Davanje pomenuto u članu 22 ima se obezbijediti za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja, s tim da njegovo trajanje može biti ograničeno:
 - a) kada su zaštićene određene kategorije lica u radnom odnosu, na 13 nedjelja u toku perioda od 12 mjeseci;
 - b) kada su zaštićeni svi stanovnici čije imovno stanje za vrijeme trajanja osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu na 26 nedjelja u toku perioda od 12 mjeseci.
2. Ako dužina davanja zavisi, na osnovu nacionalnog zakonodavstva, od dužine vremena plaćanja doprinosa ili od davanja primljenih ranije u toku jednog propisanog perioda, odredba alineje a) paragrafa 1 smatrat će se zadovoljena ako prosječno trajanje davanja iznosi najmanje 13 nedjelja u toku perioda od 12 mjeseci.
3. Davanje može da se ne isplaćuje za vrijeme roka čekanja od prvih 7 dana u svakom pojedinom slučaju gubitka zarade, računajući dane nezaposlenosti prije i poslije privremenog zaposlenja koje ne prelazi propisano trajanje kao sastavne dijelove istog slučaja gubitka zarade.
4. Kada se radi o sezonskim radnicima, trajanje davanja i rok čekanja mogu biti usklađeni prema uslovima zaposlenja.

DIO V- DAVANJA ZA STAROST

Član 25.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi, dužan je da obezbijedi zaštićenim licima davanja za starost prema slijedećim članovima ovoga Dijela.

Član 26.

1. Osigurani slučaj obuhvata starost preko propisane granice.
2. Propisana granica starosti ne može prelaziti šezdeset pet godina. Međutim, nadležne vlasti mogu odrediti višu granicu starosti, s obzirom na radnu sposobnost starijih lica u zemlji o kojoj se radi.
3. Nacionalno zakonodavstvo može obustaviti davanja ako lice, koje bi na ova davanja imalo pravo, obavlja određene djelatnosti uz nagradu, ili smanjiti davanja koja se zasnivaju na plaćanju doprinosa, ako zarada korisnika prelazi propisani iznos, odnosno davanja koja se ne zasnivaju na uplati doprinosa, ako zarada korisnika, ili njegova druga imovina, ili obje zajedno, prelaze propisani iznos.

Član 27.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog broja stanovnika;

- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi granicu propisanu prema odredbama člana 67;
- d) bilo, ako je data izjava radi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 28.

Davanje se sastoji od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama člana 65 bilo prema odredbama člana 66, ako su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;
- b) prema odredbama člana 67, ako su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu.

Član 29.

1. Davanje pomenuto u članu 28 ima se, u osiguranom slučaju, obezbijediti bar:
 - a) zaštićenom licu koje je prije nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, navršilo staž koji se sastoji bilo od 30 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja bilo od 20 godina prebivanja;
 - b) ako su u principu osigurana lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo propisani staž plaćanja doprinosa i u čije ime su uplaćivani, u toku aktivnog perioda njegovog života, doprinosi čiji prosječan godišnji broj dostiže propisanu cifru.
2. Kada je davanje pomenuto u paragrafu 1 uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbijediti bar:
 - a) zaštićenom licu koje je navršilo, prije nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;
 - b) kada su u principu osigurana sva lica koja privređuju zaštićenom licu koje je navršilo pripisani staž plaćanja doprinosa i u čije ime je, u toku aktivnog perioda njegovog života, uplaćena polovina propisanog godišnjeg broja doprinosa o kojima se govori u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.
3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatrat će se zadovoljenim ako se davanje, obračunato prema Dijelu XI, ali po procentu nižem za 10% od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom Dijelu za tipskog korisnika, obezbjeđuje bar svakom zaštićenom licu koje je navršilo prema propisanim pravilima, bilo 10 godina plaćanja doprinosa, ili zaposlenja, bilo 5 godina prebivanja.
4. Procentat označen u tabeli priloženoj uz Dio XI može se srazmjerno smanjiti ako je staž za davanje koji odgovara umanjenom procentu viši od 10 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 30 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Ako je taj staž viši od 15 godina, smanjeno davanje odobrvat će se prema paragrafu 2 ovog člana.
5. Ako je davanje pomenuto u paragrafu 1, 3 ili 4 ovog člana uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, zaštićenom licu koje, samo zbog poodmakle starosti koju je doseglo u vrijeme stupanja na snagu odredaba koje omogućavaju primjenu ovog Dijela Konvencije nije mogla ispuniti uslove propisane prema paragrafu 2 ovog člana, ima se obezbijediti smanjeno davanje, osim ako se neko davanje prema odredbama paragrafa 1, 3 ili 4 ovog člana obezbjeđuje takvoj osobi sa starošću višom od normalne.

Član 30.

Davanja pomenuta u članovima 28 i 29 imaju se odobravati za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja.

DIO VI-DAVANJA ZA SLUČAJ NESREĆE NA POSLU I PROFESIONALNIH OBOLJENJA(OZLJEDE NA RADU)

Član 31.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi, dužan je obezbijediti zaštićenim licima davanja za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja, prema odredbama slijedećih članova ovog Dijela.

Član 32.

Osigurani slučajevi, ako dolaze kao posljedica nesreće na poslu ili propisanih profesionalnih oboljenja, obuhvataju:

- a) bolest;
- b) nesposobnost za rad koja dolazi kao posljedica bolesti i povlači gubitak zarade kako je on definiran nacionalnim zakonodavstvom;
- c) potpuni ili djelimični gubitak sposobnosti zarađivanja iznad propisanog stepena, kada je vjerovatno da će taj potpuni ili djelimični gubitak biti stalan, ili odgovarajuće smanjenje fizičkog integriteta;
- d) gubitak sredstava za život za udovicu ili djecu smrću hranitelja porodice; kada je u pitanju udovica, pravo na davanje može biti, prema nacionalnom zakonodavstvu uslovljeno pretpostavkom da je nesposobna da se sama izdržava.

Član 33.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo određene kategorije lica u radnom odnosu koja čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu, a kod davanja na koja se stiže pravo smrću hranitelja porodice i supruge i djece lica u radnom odnosu tih kategorija;
- b) bilo, ako je data izjava radi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica, a kod davanja na koja se stiže pravo smrću hranitelja porodice i supruge i djece lica u radnom odnosu tih kategorija.

Član 34.

1. U pogledu bolesti, davanja obuhvataju zdravstvenu zaštitu pomenutu u paragrafu 2 i 3 ovog člana.
2. Zdravstvena zaštita podrazumijeva:
 - a) opću i specijalističku ljekarsku njegu licima smještenim u bolnicama ili van bolnica, kao i preglede kod kuće;
 - b) zubnu njegu;
 - c) bolničarsku njegu, bilo kod kuće ili u bolnici ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;
 - d) izdržavanje u bolnici, oporavilištu, sanatoriju ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;
 - e) snabdijevanje zubnim, farmaceutskim i drugim medicinskim ili hirurškim sredstvima, računajući tu i proteze i njihovo održavanje kao i naočale;
 - f) njegu koju pruža pripadnik neke druge profesije zakonski priznate kao srodne medicinskoj, pod nadzorom ljekara ili dentiste.
3. Kada je data izjava radi primjene člana 3, zdravstvena zaštita treba da obuhvati bar:
 - a) njegu ljekara opće medicine, računajući tu i preglede kod kuće;
 - b) njegu specijaliste koja se daje u bolnicama licima smještenim u bolnicama ili licima van bolnica kao i njegu specijaliste koja se može davati van bolnica;
 - c) snabdijevanje osnovnim farmaceutskim proizvodima, po receptu ljekara ili drugog stručnog lica;
 - d) smještaj u bolnici ako je to potrebno.
4. Ljekarska njega koja se pruža prema prethodnim paragrafima treba da doprinosi očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene osobe i njene sposobnosti za rad kao i da odgovori njenim ličnim potrebama.

Član 35.

1. Vladini organi ili ustanove koji rukovode zdravstvenom zaštitom dužni su da sarađuju, kada je to korisno, sa općim službama stručne reedukacije, u cilju osposobljavanja lica sa smanjenom sposobnošću za odgovarajući rad.
2. Nacionalno zakonodavstvo može ovlastiti ove organe ili institucije da preduzmu mjere u cilju stručne reedukacije lica sa smanjenom sposobnošću.

Član 36.

1. U slučaju nesposobnosti za rad, ili potpunog gubitka sposobnosti zarađivanja, kad je vjerovatno da će taj gubitak biti stalan, ili odgovarajućeg fizičkog integriteta, ili smrti hranitelja porodice, davanja će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema odredbama člana 65, bilo prema odredbama člana 66.
2. U slučaju djelimičnog gubitka sposobnosti zarađivanja, kad je vjerovatno da će taj gubitak biti stalan, ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičkog integriteta, davanje će se, kada je obavezno, sastojati od periodičnog plaćanja određenog u odgovarajućoj srazmjeri prema davanju predviđenom za slučaj potpunog gubitka sposobnosti zarađivanja ili odgovarajućeg smanjenja fizičkog integriteta.
3. Periodična davanja mogu biti preobraćena u jednokratna u formi kapitala:
 - a) kad je stepen nesposobnosti minimalan, ili
 - b) kad je nadležnim vlastima data garancija za njegovu pravilnu upotrebu.

Član 37.

Davanja pomenuta u članovima 34 i 36 imaju se, u osiguranom slučaju, obezbijediti bar zaštićenim licima zaposlenim na teritoriji člana u momentu nastupanja nesreće ili bolesti, a ako se radi o periodičnim plaćanjima koja se daju zbog smrti hranitelja porodice, i udovici kao i djeci ovoga.

Član 38.

Davanja pomenuta u članovima 34 i 36 imaju se odobravati za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja; međutim, u slučaju nesposobnosti za rad, davanje ne mora biti obezbijeđeno za prva tri dana u svakom pojedinom slučaju gubitka zarade.

DIO VII-PORODIČNE POTPORE

Član 39.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi dužan je da obezbijedi zaštićenim licima porodične potpore, prema slijedećim članovima ovog Dijela.

Član 40.

Osigurani slučaj predstavlja opterećenost djecom, prema tome kako bude propisano.

Član 41.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog stanovništva;
- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi propisane granice;
- d) bilo ako je data izjava radi primjene člana 3, propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 42.

Davanja podrazumijevaju:

- a) bilo periodično plaćanje zaštićenom licu koje je navršilo propisani staž;
- b) bilo obezbjeđenje djeci ili za djecu ishrane, odjeće, stana, odmora ili pomoći za domaćinstvo;
- c) bilo kombinaciju davanja predviđenih pod a) i b).

Član 43.

Davanja pomenuta u članu 42 imaju se obezbijediti bar zaštićenom licu koje je navršilo, u toku jednog određenog perioda, staž koji se može sastojati bilo od 3 mjeseca plaćanja doprinosa, ili zaposlenja, bilo od godine dana prebivanja, prema tome kako bude propisano.

Član 44.

Ukupna vrijednost davanja zaštićenim licima prema članu 42 treba da bude takva da sačinjava:

- a) bilo 3% od plaće odraslog običnog radnika - muškarca, određene prema pravilima datim u članu 66, i pomnoženo sa ukupnim brojem djece svih zaštićenih lica;
- b) bilo 1,5% naprijed navedene plaće pomnoženo ukupnim brojem djece svih stanovnika.

Član 45.

Kada se davanja sastoje u periodičnom plaćanju ona se imaju obezbijediti za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja.

DIO VIII-DAVANJA ZA SLUČAJ MATERINSTVA

Član 46.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi dužan je obezbijediti zaštićenim licima davanja za slučaj materinstva, prema slijedećim članovima ovog Dijela.

Član 47.

Osigurani slučaj obuhvata trudnoću, porođaj i njihove posljedice i gubitak zarade koji iz toga proizlazi, kako je on definiran nacionalnim zakonodavstvom.

Član 48.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo, sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, a čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu, a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva, i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama;
- b) bilo, sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama aktivnog stanovništva, a čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog stanovništva, a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva, i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama;

- c) bilo, ako je data izjava radi primjene člana 3, sve žene koje pripadaju propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, a čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica, a u pogledu zdravstvene zaštite za slučaj materinstva, i supruge lica koja pripadaju tim kategorijama.

Član 49.

1. U pogledu trudnoće, porođaja i njihovih posljedica, zdravstvena zaštita treba da obuhvata ljekarsku njegu pomenutu u paragrafima 2 i 3 ovog člana.
2. Ljekarska njega podrazumijeva bar:
 - a) njegu prije porođaja, za vrijeme porođaja i poslije porođaja, koju pruža ljekar ili diplomirana babica;
 - b) smještaj u bolnici ako je to potrebno.
3. Ljekarska njega pomenuta u paragrafu 2 ovog člana treba da doprinosi očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili poboljšanju zdravlja zaštićene žene, i njene sposobnosti za rad kao i da odgovori njenim ličnim potrebama.
4. Vladini organi ili ustanove koji obezbjeđuju zdravstvenu zaštitu za slučaj materinstva dužni su da svim odgovarajućim sredstvima podstiču zaštićene žene da se obraćaju općim zdravstvenim službama koje su im stavljene na raspolaganje od strane vlasti ili drugih organizacija priznatih od strane vlasti.

Član 50.

U pogledu gubitka zarade koja dolazi kao posljedica trudnoće, porođaja i njihovih posljedica, davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog bilo prema članu 65 bilo prema odredbama člana 66 Iznos periodičnog plaćanja može varirati u toku osiguranog slučaja, pod uslovom da prosječan iznos odgovara gornjim odredbama.

Član 51.

Davanja pomenuta u članovima 49 i 50 imaju se u osiguranom slučaju obezbijediti bar ženi koja pripada zaštićenim kategorijama a koja je ispunila staž koji se smatra potrebnim radi sprečavanja zloupotreba; davanja pomenuta u članu 49 imaju se isto tako obezbijediti ženama lica koja pripadaju zaštićenim kategorijama, kada su ova navršila predviđeni staž.

Član 52.

Davanja pomenuta u članovima 49 i 50 imaju se obezbijediti za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja, međutim, periodična plaćanja mogu biti ograničena na 12 nedelja, osim ako je duži period odsutnosti sa posla propisan ili odobren nacionalnim zakonodavstvom, u kom slučaju plaćanja ne mogu biti ograničena na kraći period.

DIO IX-DAVANJA ZA SLUČAJ INVALIDNOSTI

Član 53.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi dužan je obezbijediti zaštićenim licima davanja za slučaj invalidnosti, prema slijedećim članovima ovoga Dijela.

Član 54.

Osigurani slučaj obuhvata nesposobnost određenog stepena za obavljanje profesionalne djelatnosti, kada je vjerovatno da će ta nesposobnost biti stalna ili kad ona postoji i dalje po prestanku prava na naknadu za slučaj bolesti.

Član 55.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od cjelokupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo propisane kategorije aktivnog stanovništva, koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog stanovništva;
- c) bilo sve stanovnike čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi granicu propisanu prema odredbama člana 67;
- d) bilo, ako je data izjava radi primjene člana 3 propisane kategorije lica u radnom odnosu koje čine ukupno najmanje 50% od ukupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 56.

Davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama člana 65, bilo prema odredbama člana 66, kada su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;
- b) prema odredbama člana 67, kada su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu.

Član 57.

1. Davanje pomenuto u členu 56 ima se u osiguranom slučaju, obezbijediti bar:
 - a) osiguranom licu koje je navršilo prije nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž koji se može sastojati bilo od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, bilo od 10 godina prebivanja;
 - b) kada su u principu zaštićena sva lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo staž od tri godine plaćanja doprinosa, i u čije ime su uplaćeni, u toku aktivnog perioda njihovog života, doprinosi čiji prosječni godišnji broj dostiže propisanu cifru.
2. Kada je davanje pomenuto u paragrafu 1 uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbijediti bar:
 - a) zaštićenom licu koje je navršilo, prije nastupanja osiguranog slučaja, prema propisanim pravilima, staž od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;
 - b) kada su u principu zaštićena sva lica koja privređuju, zaštićenom licu koje je navršilo staž od tri godine plaćanja doprinosa i u čije ime je bila uplaćena, u toku aktivnog perioda njegovog života, polovina propisanog prosječnog godišnjeg broja doprinosa o kome je riječ u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.
3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatrat će se zadovoljenim ako je davanje obračunato prema Dijelu XI ali po procentu nižem za 10 jedinica od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom dijelu za tipskog korisnika, obezbijeđeno bar svakoj zaštićenoj osobi koja je navršila, prema propisanim pravilima, 5 godina plaćanja doprinosa, zaposlenja ili prebivanja.ž
4. Srazmjerno smanjenje procenta naznačenog u tabeli priloženoj Dijelu XI može biti izvršeno ako je staž za davanje, koji odgovara smanjenom procentu, viši od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Smanjeno davanje odobrvat će se prema paragrafu 2 ovog člana.

Član 58.

Davanja pomenuta u članovima 56 i 57 imaju se odobravati za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja ili do njihove zamjene davanjem za starost.

DIO X-DAVANJA ČLANOVIMA PORODICE ZA SLUČAJ SMRTI IZDRŽAVAOCA PORODICE

Član 59.

Svaki član za koga je ovaj Dio Konvencije na snazi, dužan je obezbijediti zaposlenim licima davanja za slučaj smrti hranitelja porodice, prema slijedećim članovima ovoga Dijela.

Član 60.

1. Osigurani slučaj podrazumijeva gubitak sredstava za život koji nastaje za udovicu ili djecu smrću hranitelja porodice; kad je u pitanju udovica, pravo na davanje može biti uslovljeno, prema nacionalnom zakonodavstvu, pretpostavkom da je nesposobna da se sama izdržava.
2. Nacionalno zakonodavstvo može obustaviti davanje ako lice koje bi na to imalo pravo, obavlja izvjesne propisane djelatnosti uz nagradu, ili smanjiti davanja koja se zasnivaju na plaćanje doprinosa, ako zarada korisnika prelazi iznos, kao i davanja koja se ne zasnivaju na plaćanju doprinosa, ako zarada korisnika ili druga njegova imovina, ili obje zajedno, prelaze propisani iznos.

Član 61.

Krug zaštićenih lica obuhvata:

- a) bilo suprugu i djecu hranitelja porodice koji pripada određenim kategorijama lica u radnom odnosu, a koje čine ukupno najmanje 50% od ukupnog broja lica u radnom odnosu;
- b) bilo suprugu i djecu hranitelja porodice koji pripada propisanim kategorijama aktivnog stanovništva, koje čine ukupno najmanje 20% od cjelokupnog stanovništva;
- c) bilo sve udovice i svu djecu, stalne stanovnike, koja su izgubila svog hranitelja porodice, a čija imovina ne prelazi za vrijeme osiguranog slučaja granice, određene prema odredbama člana 67;
- d) bilo, kada je data izjava radi primjene člana 3, suprugu i djecu hranitelja porodice koji pripada propisanim kategorijama lica u radnom odnosu, koje čine ukupno najmanje 50% cjelokupnog broja zaposlenih u industrijskim preduzećima koja zapošljavaju najmanje 20 lica.

Član 62.

Davanje će se sastojati od periodičnog plaćanja obračunatog:

- a) bilo prema odredbama člana 65, bilo prema odredbama člana 66, kad su zaštićene kategorije lica u radnom odnosu ili kategorije aktivnog stanovništva;

- b) prema odredbama člana 67, kada su zaštićeni svi stanovnici čija imovina za vrijeme osiguranog slučaja ne prelazi propisanu granicu.

Član 63.

1. Davanje pomenuto u članu 62, ima se, za vrijeme osiguranog slučaja, obezbijediti bar:
 - a) zaštićenom licu čiji je hranitelj porodice navršio, prema propisanim pravilima, staž koji se može sastojati bilo od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, bilo 10 godina prebivanja;
 - b) kada su u načelu zaštićene žene i djeca svih lica koja privređuju - zaštićenom licu čiji je hranitelj porodice navršio staž od tri godine plaćanja doprinosa, pod uslovom da su, u ime tog hranitelja porodice, uplaćeni, u toku aktivnog perioda njegovog života, doprinosi čiji prosječni godišnji broj dostiže propisanu cifru.
2. Kada je odobravanje davanja pomenutog u paragrafu 1 uslovljeno ispunjenjem minimalnog perioda plaćanja doprinosa ili zaposlenja, smanjeno davanje ima se obezbijediti bar:
 - a) zaštićenom licu čiji je hranitelj porodice navršio, prema propisanim pravilima, staž od 5 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja;
 - b) kada su u načelu zaštićene žene i djeca svih lica koja privređuju - zaštićenom licu čiji je hranitelj porodice navršio staž od tri godine plaćanja doprinosa, pod uslovom da je, u ime toga hranitelja porodice, uplaćena u toku aktivnog perioda njegovog života, polovina propisanog prosječnog godišnjeg broja doprinosa o kome je riječ u alineji b) paragrafa 1 ovog člana.
3. Odredbe paragrafa 1 ovog člana smatrat će se zadovoljenim kada je davanje, obračunato prema dijelu XI, ali po procentu nižem za 10 jedinica od procenta označenog u tabeli priloženoj ovom Dijelu za tipskog korisnika, obezbijeđeno bar svakom zaštićenom licu, čiji je hranitelj porodice navršio, prema propisanim pravilima, pet godina plaćanja doprinosa, zaposlenja ili prebivanja.
4. Srazmjerno smanjenje procenta označenog u tabeli priloženoj Dijelu XI može se izvršiti, ako je staž za davanje koji odgovara smanjenom procentu viši od pet godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja, a niži od 15 godina plaćanja doprinosa ili zaposlenja. Smanjeno davanje odobravat će se prema paragrafu 2 ovog člana.
5. Može se propisati minimalno trajanje braka kao uslov za pravo na davanje za slučaj smrti hranitelja porodice udovici bez djece za koju se pretpostavlja da je nesposobna da se sama izdržava.

Član 64.

Davanja pomenuta u članovima 62 i 63 imaju se odobravati za sve vrijeme trajanja osiguranog slučaja.

DIO XI-STANDARDI ZA OBRAČUNAVANJE PERIODIČNIH PLAĆANJA

Član 65.

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primjenjuje ovaj član, iznos davanja, povećan za iznos porodičnih potpora, koje se daju za vrijeme osiguranog slučaja, treba da bude za tipskog korisnika, označenog u tabeli priloženoj ovom Dijelu i za osigurani slučaj u pitanju, najmanje jednak procentu označenom u toj tabeli, u odnosu na ukupnu raniju zaradu korisnika ili njegovog hranitelja porodice i iznos porodičnih potpora koje se daju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao tipski korisnik.
2. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranitelja porodice računat će se prema propisanim pravilima, a kada su zaštićena lica ili njihovi hranitelji porodice svrstani u razrede prema svojoj zaradi, ranija zarada će se računati prema osnovnim zaradama razreda kojima pripadaju.
3. Za iznos davanja ili za zaradu koja se uzima u obzir za obračun davanja, može biti propisan maksimum, pod uslovom da taj maksimum bude određen tako da odredbe paragrafa 1 ovog člana budu zadovoljene, kada je ranija zarada korisnika ili njegovog hranitelja porodice niža ili jednaka plaći kvalificiranog radnika - muškarca.
4. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranitelja porodice, plaća kvalificiranog radnika - muškarca, davanja i porodične potpore računat će se po istoj vremenskoj osnovi.
5. Za ostale korisnike davanje će se odrediti tako da bude u primjernoj srazmjeri sa primanjem tipskog korisnika.
6. Za primjenu ovog člana, kao kvalificirani radnik - muškarac smatrat će se:
 - a) bilo aduster ili strugar u mehaničkoj industriji izuzev industrije električnih mašina;
 - b) bilo tipski kvalificirani radnik određen prema odredbama slijedećeg paragrafa;
 - c) bilo lice čija je zarada jednaka ili viša od zarada 75% svih zaštićenih lica, računajući te zarade na godišnjoj osnovi ili na osnovi kraćeg vremenskog perioda, prema tome kako bude propisano;
 - d) bilo lice čija zarada iznosi 125% od prosječne zarade svih zaštićenih lica.
7. Tipski kvalificirani radnik za primjenu alineje b) prethodnog paragrafa bit će izabran iz razreda koji obuhvata najveći broj lica muškog pola osiguranih za taj slučaj, ili hranitelja porodice zaštićenih lica, iz grane koja takođe obuhvata najveći broj tih zaštićenih lica ili hranitelja porodice; u tom cilju koristit će se tipska međunarodna klasifikacija

industrija svih grana ekonomske djelatnosti, usvojena od strane Ekonomskog i socijalnog savjeta Organizacije Ujedinjenih nacija na njegovom sedmom zasjedanju, 27. avgusta 1948. godine, koja je pridodata kao prilog ovoj Konvenciji, vodeći računa o svim izmjenama koje bi mogle biti donijete.

8. Kada davanja variraju prema oblastima, kvalificirani radnik - muškarac izabrat će se za svaku od oblasti, prema odredbama paragrafa 6 i 7 ovog člana.
9. Plaća kvalificiranog radnika - muškarca odredit će se na osnovu plaće za normalno radno vrijeme, određeno bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu istog, bilo običajem, računajući tu i dodatke na skupoću, ako postoje; ako se ovako određene plaće razlikuju prema oblastima, a paragraf 8 ovog člana nije primijenjen, uzet će se srednja plaća.
10. Iznosi periodičnih plaćanja koja su u toku za slučaj smrti, nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja (izuzev onih koja se daju za slučaj nesposobnosti za rad), za slučaj invalidnosti i smrti hranitelja porodice, revidiraće se poslije znatnih promjena općeg nivoa zarada koje nastanu zbog osjetnih promjena troškova života.

Član 66.

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primjenjuje ovaj član, iznos davanja, povećan za iznos porodičnih potpora koje se daju za vrijeme osiguranog slučaja, treba da bude za tipskog korisnika označenog u tabeli priloženoj ovom Dijelu i za osigurani slučaj u pitanju, najmanje jednak procentu označenom u toj tabeli, u odnosu na ukupnu plaću običnog odraslog radnika - muškarca i iznos porodičnih potpora koje se daju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao tipski korisnik.
2. Plaća običnog odraslog radnika - muškarca, davanje i porodične potpore računat će se po istoj vremenskoj osnovi.
3. Za ostale korisnike, davanje će se odrediti tako da bude u primjernom odnosu sa primanjem tipskog korisnika.
4. Za primjenu ovog člana, kao običan radnik - muškarac smatrat će se:
 - a) bilo tipski običan radnik u mehaničkoj industriji izuzev industrije električnih mašina;
 - b) bilo tipski običan radnik određen prema odredbama slijedećeg paragrafa.
5. Tipski običan radnik, za primjenu alineje b) prethodnog paragrafa izabrat će se iz razreda koji obuhvata najveći broj lica muškog pola osiguranih za taj slučaj, ili hranitelja porodice zaštićenih lica, u grani koja takođe obuhvata najveći broj tih zaštićenih lica ili hranitelja porodice; u tom cilju koristit će se tipska međunarodna klasifikacija industrija svih grana ekonomske djelatnosti, usvojena od strane Ekonomskog i socijalnog savjeta Organizacije Ujedinjenih nacija na njegovom sedmom zasjedanju, 27. avgusta 1948. godine, koja je pridodata kao prilog ovoj Konvenciji, vodeći računa o svim izmjenama koje bi mogle biti donijete.
6. Kada davanja variraju prema oblastima, običan odrasli radnik - muškarac izabrat će se, za svaku od oblasti, prema odredbama paragrafa 4 i 5 ovog člana.
7. Plaća običnog odraslog radnika - muškarca odredit će se na osnovu plaće za normalno radno vrijeme, određene bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu njega, bilo običajem, računajući tu i dodatke na skupoću, ako postoje; kada se ovako određene plaće određuju prema oblastima, a paragraf 6 ovog člana nije primijenjen, uzet će se srednja plaća.
8. Iznosi periodičnih plaćanja koja su u toku za slučaj starosti, nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja (izuzev onih koja se daju za slučaj nesposobnosti za rad), za slučaj invalidnosti i smrti hranitelja porodice, revidirat će se poslije znatnih promjena općeg nivoa zarade koje nastanu zbog osjetnih promjena troškova života.

Član 67.

Za svako porodično plaćanje na koje se ovaj član primjenjuje:

- a) iznos davanja ima biti određen prema propisanoj skali ili prema skali određenoj od strane nadležnih vlasti prema propisanim pravilima;
- b) iznos davanja može biti smanjen samo u mjeri u kojoj druga imovina porodice korisnika prelazi osnovne iznose propisane ili utvrđene od strane nadležnih vlasti prema propisanim pravilima;
- c) zbir davanja i druge imovine, po odbitku odnosnih iznosa pomenutih u prije navedenoj alineji b), mora biti dovoljan da osigura porodici korisnika zdrave i pristojne uslove života i ne može biti niži od iznosa davanja obračunatog prema odredbama člana 66;
- d) odredbe alineje c) smatrat će se zadovoljenim ako ukupan iznos davanja isplaćenih na osnovu ovog Dijela prelazi za najmanje 30% ukupni iznos davanja koji bi se odbio primjenom odredaba člana 66 i odredaba:
 - i) alineje b) člana 15 Dijela III;
 - ii) alineje b) člana 27 Dijela V;
 - iii) alineje b) člana 55 Dijela IX;
 - iv) alineje b) člana 61 Dijela X.

Tablica uz XI dio

Periodična plaćanja tipskim korisnicima

Dio	Osigurani slučaj	Tipski korisnik	Procenat
III	bolest	čovjek sa ženom i 2 djece	45
IV	nezaposlenost	čovjek sa ženom i 2 djece	45
V	starost	čovjek sa ženom u dobu starosti za penziju	40
VI	nesreća na poslu i profesionalna oboljenja:		
	nesposobnost za rad	čovjek sa ženom i 2 djece	50
	invalidnost	čovjek sa ženom i 2 djece	50
	smrt hranitelja porodice	udovica sa dvoje djece	40
VIII	materinstvo	žena	45
	invalidnost	čovjek sa ženom i 2 djece	40
	smrt hranitelja porodice	udovica sa dvoje djece	40

DIO XII- JEDNAKOST POSTUPKA PREMA STRANIM DRŽAVLJANIMA

Član 68.

1. Stanovnici strani državljani treba da imaju ista prava kao domaći državljani. Međutim, u pogledu davanja ili dijelova davanja koja se finansiraju isključivo ili pretežno iz javnih fondova, kao i u pogledu prelaznih režima, mogu se za strane državljane i za domaće državljane rođene van teritorije Člana, propisati posebne odredbe.
2. U sistemima socijalnog obezbjeđenja na bazi doprinosa, čija se zaštita primjenjuje na lica u radnom odnosu, zaštićena lica koja su državljani nekog drugog Člana koji je prihvatio obaveze koje proističu iz odgovarajućeg Dijela Konvencije, treba da imaju u pogledu tog Dijela ista prava kao državljani zainteresiranog Člana. Pri svemu tome primjena ovog paragrafa može biti uslovljena postojanjem bilateralnog ili multilateralnog sporazuma na bazi reciprociteta.

DIO XIII-ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 69.

Davanje na koje bi zaštićeno lice imalo pravo primjenom bilo kojeg od Dijelova II do X ove Konvencije može biti obustavljeno u mjeri koja se može propisati:

- a) dotle dok se zainteresirano lice ne nalazi na teritoriji Člana;
- b) dotle dok se zainteresirano lice izdržava iz javnih fondova ili o trošku neke ustanove ili službe socijalnog obezbjeđenja; međutim, ako visina davanja prelazi troškove tog izdržavanja, razlika treba da se odredi licima koje korisnik izdržava;
- c) dotle dok zainteresirano lice prima u novcu neko drugo davanje socijalnog obezbjeđenja, izuzev porodične potpore, i kroz cijeli period za vrijeme kojega prima naknadu za isti osigurani slučaj sa druge strane, pod rezervom da dio davanja, a koji se obustavlja, ne prelazi drugo davanje ili naknadu koju prima sa druge strane;
- d) ako je zainteresirano lice pokušalo da prevarom postigne neko davanje;
- e) ako je osigurani slučaj izazvan zločinom ili prestupom učinjenim od strane zainteresiranog lica;
- f) ako je osigurani slučaj namjerno izazvan od strane zainteresiranog lica;
- g) u shodnim slučajevima, kada zainteresirano lice propušta da koristi zdravstvene službe ili službe za readaptaciju koje mu stoje na raspolaganju ili se ne pridržava pravila propisanih za provjeravanje postojanja osiguranog slučaja, ili za vladanje korisnika davanja; u pogledu davanja za nezaposlenost, ako zainteresirano lice propušta da koristi službe za posredovanje rada koje mu stoje na raspolaganju;
- i) u pogledu davanja za nezaposlenost, ako je zainteresirano lice izgubilo zaposlenje usljed obustave posla nastale zbog radnog spora, ili ako je svojevrijem napustilo posao bez opravdanih razloga;
- j) u pogledu davanja za slučaj smrti hranitelja porodice dotle dok udovica živi u divljem braku.

Član 70.

1. Svaki molitelj mora imati pravo na žalbu u slučaju odbijanja od davanja ili osporavanja njegove vrste i visine.
2. Kada je kod primjene ove Konvencije administracija zdravstvene zaštite povjerena vladinom organu odgovornom pred parlamentom, pravo žalbe predviđeno u paragrafu 1 ovog člana može biti zamijenjeno pravom postavljanja zahtjeva da nadležna vlast ispita svaki prigovor u vezi sa odbijanjem od zdravstvene zaštite ili kvalitetom primljene ljekarske njege.
3. Ako se zahtjevi podnose specijalnim sudovima za pitanja socijalnog obezbjeđenja u kojima su zastupljena zaštićena lica, pravo žalbe može i da se ne odobrava.

Član 71.

1. Davanja koja se odobravaju primjenom ove Konvencije i administrativni troškovi vezani za ta davanja imaju se financirati kolektivno putem doprinosa ili poreza, ili na oba načina, ali tako da lica slabog imovnog stanja ne budu suviše opterećena, vodeći pri tome računa o ekonomskoj situaciji člana i kategorija zaštićenih lica.
2. Ukupan iznos doprinosa za osiguranje koji plaćaju zaštićena lica u radnom odnosu ne može biti viši od 50% ukupnog iznosa sredstava namijenjenih za zaštitu lica u radnom odnosu, njihovih supruga i djece. Da bi se utvrdilo da li je ovaj uslov zadovoljen, sva davanja koja članovi odobravaju u vezi primjene ove Konvencije mogu se posmatrati u cjelini, izuzimajući porodične potpore kao i davanje za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja, ako ova posljednja davanja predstavljaju posebnu granu.
3. Član mora preuzeti opću odgovornost u pogledu službe davanja koja se dodjeljuju primjenom ove Konvencije i preduzeti sve potrebne mjere da bi se postigao ovaj cilj; on mora obezbijediti, ako je potrebno, da se potrebna ispitivanja i aktuarski proračuni u pogledu finansijske ravnoteže, stopa doprinosa ili poreza namijenjenih za pokriće osiguranih slučajeva u pitanju, periodično vrše u svakom slučaju prije svake izmjene u davanjima.

Član 72.

1. Kada administraciju vrši ustanova čiji status reguliraju vlasti ili vladin organ odgovoran pred parlamentom, predstavnici zaštićenih lica treba da učestvuju u administraciji ili da joj budu pridodati sa savjetodavnim pravom pod propisanim uslovima; nacionalno zakonodavstvo može takođe predvidjeti učestće predstavnika poslodavca i vlasti.
2. Član mora preuzeti opću odgovornost za dobru administraciju ustanova i službi koje sudjeluju u primjeni ove Konvencije.

DIO XIV-OSTALE ODREDBE

Član 73.

Ova Konvencija se neće primjenjivati:

- a) na osigurane slučajeve nastale prije stupanja na snagu odgovarajućeg Dijela Konvencije za zainteresiranog člana;
- b) na davanja odobrena za osigurane slučajeve koji su nastali poslije stupanja na snagu odgovarajućeg Dijela Konvencije za zainteresiranog člana, u mjeri u kojoj prava na ta davanja proističu iz perioda ranijih od datuma stupanja na snagu.

Član 74.

Ne može se smatrati da ova Konvencija mijenja bilo koju od postojećih konvencija.

Član 75.

Ako u nekoj konvenciji usvojenoj kasnije od strane Konferencije, koja bi se odnosila na jedno ili više pitanja iz ove Konvencije bude tako određeno, odredbe ove Konvencije koje budu specificirale u novoj konvenciji prestat će da se primjenjuju kod svakog člana koji je ratificirao novu konvenciju, od datuma njenog stupanja na snagu za zainteresiranog člana.

Član 76.

1. Svaki član koji ratificira ovu Konvenciju obavezuje se da u godišnjem izvještaju o primjeni Konvencije koji je dužan da podnese prema članu 22 Ustava Međunarodne organizacije rada, pruži:
 - a) potpuna obavještenja o zakonodavstvu koje obezbjeđuje primjenu odredaba Konvencije;
 - b) dokaze da je udovoljeno statističkim zahtjevima formuliranim u:
 - i) članovima 9 a), b), c) ili d); 15 a), b) ili d); 21 a) ili c); 27 a), b) ili d); 33 a) ili b); 41 a), b) ili d); 48 a), b) ili c); 55 a), b) ili d); 61 a), b) ili d) u pogledu broja zaštićenih lica;
 - ii) članovima 44, 65, 66 ili 67 u pogledu iznosa davanja;
 - iii) alineji a) paragrafa 2 člana 18 u pogledu trajanja naknade za slučaj bolesti;
 - iv) paragrafu 2 člana 24 u pogledu trajanja davanja za slučaj nezaposlenosti;
 - v) paragrafu 2 člana 71 u pogledu srazmjere sredstava koja potiču od doprinosa lica u radnom odnosu.

Ti dokazi treba da se daju, držeći se u pogledu načina njihovog podnošenja, što je više moguće, sugestija datih od strane Administrativnog savjeta Međunarodnog biroa rada, u cilju veće jednoobraznosti u tom pogledu.

2. Svaki Član koji ratificira ovu Konvenciju dostavlja će u odgovarajućim vremenskim periodima, prema tome kako bude odlučio Administrativni savjet, izvještaje o stanju svoga zakonodavstva i prakse u pogledu odredaba svakog od Dijelova II do X Konvencije koji nisu naznačeni u ratifikaciji odnosno Člana ili u nekoj kasnijoj izjavi dato u vezi primjene člana 4.

Član 77.

1. Ova Konvencija ne primjenjuje se na pomorce i na pomorske ribare; odredbe o zaštiti pomoraca i pomorskih ribara usvojila je Međunarodna konferencija rada u Konvenciji o socijalnom obezbjeđenju pomoraca 1946. i u Konvencijama o penzijama pomoraca, 1946.
2. Član može isključiti pomorce i pomorske ribare iz broja bilo lica u radnom odnosu, bilo aktivnog stanovništva, bilo stalno nastanjenih lica, koji se uzimaju u obzir za izračunavanje procenta lica u radnom odnosu ili stalno nastanjenih lica, zaštićenih primjenom bilo kojeg od Dijelova II do X koji je ratificiran.

DIO XV-ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78.

Službene ratifikacije ove Konvencije bit će dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će ih registrirati.

Član 79.

1. Ova Konvencija vezivat će same Članove Međunarodne organizacije rada čija ratifikacija bude registrirana od strane generalnog direktora.
2. Konvencija će stupiti na snagu po isteku 12 mjeseci, pošto registracije dva Člana budu registrirane od strane generalnog direktora.
3. Poslije toga, ova će Konvencija stupiti na snagu za svakog Člana po isteku 12 mjeseci od datuma kada njegova ratifikacija bude registrirana.

Član 80.

1. Izjave koje budu dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, saobrazno paragrafu 2 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba da sadrže podatke o:
 - a) teritorijama za koje se zainteresirani Član obavezuje da odredbe Konvencije ili nekih njenih Dijelova primijeni bez izmjene;
 - b) teritorijama za koje se on obavezuje da odredbe Konvencije ili nekih njenih Dijelova primijeni sa izmjenama, kao i u čemu se sastoje te izmjene;
 - c) teritorijama za koje je Konvencija neprimjenjiva, i u tom slučaju zbog kojih je razloga neprimjenjiva;
 - d) teritorijama za koje on rezervira svoju odluku dok se temeljnije ne prouži situacija u pogledu tih teritorija.
2. Obaveze pomenute u alinejama a) i b) prvog paragrafa ovog člana smatrat će se kao sastavni dio ratifikacije i imat će isto dejstvo.
3. Svaki Član može se, putem nove izjave, odreći svih ili samo nekih rezervi sadržanih u svojoj ranijoj izjavi dato u osnovu alineje b), c) i d) prvog paragrafa ovog člana.
4. Svaki Član može u toku perioda za vrijeme kojega se ova Konvencija može otkazati saobrazno odredbama člana 82, dostaviti generalnom direktoru novu izjavu kojom se mijenja u svakom drugom pogledu svaka ranija izjava i obavještava o situaciji na određenim teritorijama.

Član 81.

1. Izjave dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada saobrazno paragrafima 4 i 5 člana 35 Ustava Međunarodne organizacije rada, treba da pružaju podatke o tome da li će se odredba Konvencije ili njenih dijelova na koje se te izjave odnose primjenjivati na teritoriju sa ili bez izmjena; kada iz izjave proizilazi da se odredbe Konvencije ili nekih njenih dijelova primjenjuju pod rezervom izmjena, ona mora precizirati u čemu se sastoje te izmjene.
2. Član ili Članovi ili zainteresirana međunarodna vlast mogu se, kasnijom izjavom, u cjelini ili djelomično, odreći prava da se pozivaju na izmjene naznačene u nekoj ranijoj izjavi.
3. Član ili Članovi ili zainteresirana međunarodna vlast mogu za vrijeme perioda u toku kojega se Konvencija može otkazati saobrazno odredbama člana 82 dostaviti generalnom direktoru novu izjavu koja mijenja, u svakom drugom pogledu, neku raniju izjavu i obavještava o situaciji u pogledu primjene ove Konvencije.

Član 82.

1. Svaki Član koji je ratificirao ovu Konvenciju može, po isteku perioda od deset godina poslije njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati Konvenciju ili neki od njenih dijelova II do X, ili više njih, aktom upućenim generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada, koji će ga registrirati. Otkaz stupa na snagu poslije godinu dana pošto bude registriran.
2. Svaki Član, koji je ratificirao ovu Konvenciju, a koji u toku godine dana po isteku perioda od 10 godina, pomenutog u prethodnom paragrafu, ne bude koristio mogućnost otkaza predviđenu ovim članom, bit će vezan za novi period od deset godina, a poslije toga moći će otkazati Konvenciju ili neke od njenih dijelova II do X, ili više njih, po isteku svakog perioda od deset godina, pod uslovom predviđenim ovim članom.

Član 83.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada notificirat će svim Članovima Međunarodne organizacije rada registriranje svih ratifikacija, izjava i otkaza koji mu budu dostavljeni od strane Članova Organizacije.
2. Obavještavajući Članove Organizacije o drugoj registraciji koja mu bude dostavljena, generalni direktor skrenut će pažnju Članovima Organizacije na datum kojega ova Konvencija stupa na snagu.

Član 84.

Saobrazno članu 102 Povelje Ujedinjenih nacija, generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostavit će generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije potpuna obavještenja o svim ratifikacijama, svim izjavama i svim otkazima koje bude registrirao prema prethodnim članovima.

Član 85.

Svaki put kada bude smatrao za potrebno, Administrativni savjet Međunarodnog biroa rada podnijet će Općoj konferenciji izvještaj o primjeni ove Konvencije i ispitat će da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene potpune ili djelimične revizije.

Član 86.

1. U slučaju da Konferencija usvoji neku konvenciju koja u potpunosti ili djelomično mijenja ovu Konvenciju, osim ako nova konvencija predviđa drugačije:
 - a) ratifikacija nove konvencije od strane nekog člana povlačit će *ipso iure*, bez obzira na naprijed navedeni član 62, neposredni otkaz ove Konvencije, pod rezervom da je nova konvencija koja mijenja raniju stupila na snagu;
 - b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova Konvencija prestat će da bude otvorena za ratifikaciju Članovima.
2. Ova Konvencija ostat će u svakom slučaju na snazi, po formi i sadržini za Članove koji je budu ratificirali, a koji ne ratificiraju novu konvenciju.

Član 87.

Francuski i engleski tekst ove Konvencije jednako su vjerodostojni.